

Arlan
Mój ogród. Moja radość

REWALORYZACJA ZBYTKOWYCH PARKÓW

Parki i ogrody zabytkowe

Architektura krajobrazu to fascynująca dziedzina. Daje niezwykle szerokie spektrum działania i możliwości, w tym poruszania się po historii ogrodów i poszukiwania metod i sposobów najlepszego odtwarzania (rewaloryzacji) ich dawnej świetności.

Parki, ogrody wpisane do rejestru zabytków czy objęte ochroną konserwatorską mają ogromną przewagę nad współcześnie tworzonymi założeniami ogrodowymi. Mają swoją bogatą historię, która jest jednym z najcenniejszych ich składników. Jej odzwierciedleniem są przepiękne stare drzewa, nierzadko uznane za pomniki przyrody, których zachowanie i utrzymanie w możliwie najlepszej biologicznej kondycji jest

jednym z zadań priorytetowych dla współczesnych właścicieli zespołów pałacowo-parkowych. Oczywiście nie jedynym. Zadaniem architekta krajobrazu prowadzącego proces rewaloryzacji zabytkowego parku czy ogrodu jest odtworzenie nie tylko zasięgu drzewostanu parkowego i kompozycji roślinnych, ale również stanowiącego osnowę całości układu komunikacyjnego, elementów wyposażenia, a także historycznych powiązań widokowych łączących pałac z otoczeniem. Projekt rewaloryzacji musi jednak dostosowywać historyczny układ parku i jego wyposażenie do potrzeb i wymogów współczesnych właścicieli. Bez tego odtwarzanie wierne stanu dawnego byłoby wyłącznie działaniem *stricte* historycznym, bez walorów użytkowych. Dziś obiekty zabytkowe zyskują nowy wymiar, a ich rewaloryzacja musi to uwzględniać.

Nasze doświadczenie

Rewaloryzacja zabytkowych parków i ogrodów to nasza specjalizacja. Wieloaspektowe doświadczenie naszej firmy w tej materii zdobywamy od 1998 roku. W tym okresie przygotowaliśmy już kilka pełno-profilowych projektów rewaloryzacji (składających się z trzech części) uzgadnianych z wojewódzkim konserwatorem zabytków, wykonywaliśmy wielokrotnie zabiegi na całych kompleksach drzewostanów zabytkowych oraz na pomnikach przyrody, a także prowadziliśmy kompleksowe prace rewaloryzacyjne przywracające ogrodom zabytkowym dawną świetność w nowym blasku.

Dzięki wybitnym znawcom i ekspertom branżowym, z którymi od wielu lat współpracujemy dysponujemy ogromną wiedzą i doświadczeniem zarówno w odtwarzaniu dawnych układów drzewostanowych jak i w zakresie określania wieku i stanu drzew, stanowiących jeden z najcenniejszych składników parków. Nasze prace zarówno w zakresie projektowym jak i realizacyjnym, w tym również specjalistyczne zabiegi pielęgnacyjne wykonywane na drzewostanach parkowych zyskały wysokie uznanie wojewódzkiego konserwatora zabytków w Toruniu.

Nasze projekty zawierają najbardziej szczegółowe opisy i są wykonywane z ogromną starannością. Daje to naszym Klientom dowód na kompletność naszej oferty i dogłębną znajomość problematyki.

Dotychczas wykonywaliśmy dokumentację i prace w wielu obiektach zabytkowych, jednak do najważniejszych z nich w naszym portfolio należą:

- zespół pałacowo-parkowy w Kikole, powiat lipnowski (współpraca z Johnem Brooks'em - wybitnym architektem krajobrazu, autorem wielu popularnych również w Polsce książek),

- zespół pałacowo-parkowy w Przydątkach, gm. Brodnica
- zespół pałacowo-parkowy w Pluskowężach, gm. Chełmża

W chwili obecnej również pracujemy nad koncepcjami i projektami kolejnych ważnych obszarów zieleni zabytkowej, w tym m. in. na terenie toruńskiej Starówki, wpisanej na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Nasza oferta to:

1. Kompleksowe opracowywanie ocen stanu obiektów, wykonywanie dokumentacji projektowych w zakresie rewaloryzacji zabytkowych parków i ogrodów, w tym: koncepcje, inwentaryzacje roślinności, oceny dendrochronologiczne, oceny kondycji biologicznej roślinności, wszelkiego rodzaju analizy, projekty techniczne;
2. Pełnoprofilowe wykonawstwo i nadzór nad całym procesem rewaloryzacji, dostarczanie rozwiązań infrastrukturalnych;
3. Dostarczanie elementów wyposażenia ogrodu – oferta kompleksowa, w tym: oświetlenie, siedziska, rzeźby, wazy, misy kwiatowe, infrastruktura ogrodowa (wszelkie instalacje elektryczne, automatyczne systemy nawadniania, etc.);
4. Prowadzenie rewaloryzacji w zakresie formalno-prawnym - obsługa strony formalno-prawnej w rewaloryzacji (dokonywanie wszelkich niezbędnych uzgodnień, uzyskiwanie zezwoleń, korespondencja z organami administracji, asystowanie przy kontrolach wcz na terenie obiektu, etc.);

Współpracujemy z najlepszymi na świecie

Naszym celem jest współpraca z firmami znanymi i uznanymi na świecie. Dzięki temu oferujemy produkty o najwyższych parametrach, a ich jakość daje satysfakcję naszym Klientom.

W zakresie sprzedaży roślin współpracujemy z dwiema najbardziej znanymi szkółkami w Europie. W ofercie mamy niemal nieograniczoną liczbę rodzajów, gatunków i odmian drzew i krzewów. Sprzedajemy drzewa i krzewy w bardzo wielu rozmiarach wielkościowych, w tym również jako dorosłe rośliny (nawet do 14 m wysokości). Zapewniamy pełną obsługę od zamówienia przez transport do posadzenia drzew i krzewów. Rośliny zarówno z Niemiec jak i z Włoch posiadają gwarancję producenta.

W zakresie fontann, oczek wodnych i sztucznych strumieni współpracujemy z jedną z trzech największych firm – niemiecką firmą OASE, która jest producentem całego asortymentu urządzeń do budowy fontann, oczek wodnych, sztucznych strumieni, kaskad, wodospadów,

elementy oświetlenia, a także posiada szeroką ofertę najwyższej jakości sprzętu do pielęgnacji, konserwacji oczek wodnych (pompy, filtry, odkurzacze wodne, etc.). I co najważniejsze: daje gwarancję czystej wody!

Jesteśmy także autoryzowanym Parterem Handlowym francuskiej firmy Waterair - europejskiego lidera w produkcji i sprzedaży basenów kąpielowych.

ABC rewaloryzacji, czyli rady eksperta

1. Pełno-profilowe dokumentacje rewaloryzacji zabytkowych parków i ogrodów składają się z trzech głównych części:

- koncepcji rewaloryzacji (zawierającej m.in. skróconą historię obiektu, inwentaryzację szczegółową istniejącej szaty roślinnej, uogólniony program inwestorski i wskazującą wybrany kierunek projektowania),
- projektu gospodarki drzewostanem (zawierającego m. in. analizę dendro-chronologiczną, analizę stanu biologicznego drzew i wskazania szczegółowego zakresu specjalistycznych zabiegów pielęgnacyjnych),
- projekt techniczny rewaloryzacji parku (kompletna dokumentacja projektowa zawierająca rozbudowany opis całego procesu rewaloryzacji);

Wszystkie powstałe w toku projektowania dokumentacje powinny uzyskać akceptację wojewódzkiego konserwatora zabytków, a przed przystąpieniem do realizacji projektu w terenie Inwestor powinien wystąpić o decyzję zezwalającą na prowadzenie prac przy obiektach zabytkowych.

2. Proces przywracania dawnej świetności parku/ogrodu z jego przystosowaniem do potrzeb i wymogów współczesnego właściciela to dość skomplikowana kombinacja projektowania i późniejszej wieloetapowej realizacji projektu w terenie. Ważne jest by już na etapie koncepcji uwzględnić wszelkie wymogi i potrzeby właściciela – tzw. program inwestorski. W procesie projektowania należy opierać się w dużym stopniu o materiały archiwalne (mapy, zdjęcia, ryciny, obrazy, etc.) ukazujące dawny obraz ogrodu, pałacu oraz o szczegółową współczesną inwentaryzację roślinności istniejącej wraz ze szczegółowym opisem jej kondycji biologicznej. Sukcesem w projektowaniu rewaloryzacji jest połączenie współczesnych elementów wyposażenia ogrodu z zabytkowym układem kompozycyjnym roślinności i zabytkowym układem komunikacyjnym bez szkody dla tzw. substancji zabytkowej całego założenia.

3. Tuż przed zakupem lub tuż po zakupie zabytkowego zespołu pałacowo- czy dworsko-parkowego warto zlecić opracowanie tzw. oceny stanu obiektu. Architekt krajobrazu dokonuje wówczas uproszczonej analizy stanu całości parku (układ komunikacyjny, drzewostan, pozostała roślinność, infrastruktura, elementy wyposażenia, etc.) i wskazuje największe szanse oraz największe spodziewane zagrożenia w procesie rewaloryzacji. Taka analiza pozwala Inwestorowi pozyskać wiedzę o ogólnym stanie obiektu, a także o tym, co i w jakiej kolejności powinien wykonać by proces rewaloryzacji toczył się właściwym torem i zakończył się sukcesem.

*mgr inż. Jarosław Małecki
architekt krajobrazu*